

ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

Factors Affecting the Competitiveness of Large Rice Plots,

Khon Kaen Province

วัลย์จรรยา วิระกุล

Wanjanya Wirakul

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อีเมล: wanjanya.war@neu.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

4 มีนาคม 2564

15 พฤษภาคม 2564

15 พฤษภาคม 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างคือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่ข้าวในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 385 ราย เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการและด้านความสามารถในการดูดซึมความรู้และเทคโนโลยี โดยที่ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยความสามารถในการเจรจาต่อรองประสานงานและปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 14 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม คิดเป็นร้อยละ 65.175 ด้านศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการ มี 2 ปัจจัย ได้แก่ กระบวนการผลิต และอุตสาหกรรมสนับสนุน ประกอบด้วย 16 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวมคิดเป็นร้อยละ 68.644 ด้านความสามารถในการดูดซึมความรู้และเทคโนโลยี มี 2 ปัจจัย ได้แก่ การจัดการความรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วย 17 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวมคิดเป็นร้อยละ 74.364 ผลการวิจัยนี้แสดงถึงปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งถ้าผู้ประกอบการเกษตรกรข้าวแปลงใหญ่ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนนำปัจจัยไปเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์ทางการแข่งขัน สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและการดำเนินธุรกิจได้

คำสำคัญ: เกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ความสามารถในการแข่งขัน ผู้ประกอบการ

ABSTRACT

The purposed of this research was to study factors affecting the competitiveness of large rice plots, Khon Kaen Province. The samples used in this study were farmers members of the large rice

plots in Khon Kaen Province simple random sampling 323 samples. Researcher use quantitative research. The statistics used to analyze data comprising exploratory factor analysis (EFA) and multiple regression analysis (MRA). The findings revealed that the factors affecting the competitiveness of large rice plots, Khon Kaen Province were the entrepreneur characteristic the potential of entrepreneurs and technological and Knowledge, the entrepreneur characteristic consisted of 2 factors as follows: negotiation and entrepreneurship, which is composed of 14 variables that the cumulative variance could describe as 65.175. The potential of entrepreneurs consisted of 2 factors as follows: production process and supportive industry, which is composed of 16 variables that the cumulative variance could describe as 68.644. Technological and Knowledge consisted of 2 factors as follows: knowledge management and application of technology, which is composed of 17 variables that the cumulative variance could describe as 74.364. The results of the research indicated the factor significantly affecting the competitiveness of large rice plots, Khon Kaen Province. In case entrepreneur government and private agency take the mentioned factors applying for a competitive strategy, they were able to create a competitive advantage and business operations.

Keywords: large plot of agriculture, competitiveness, entrepreneur

บทนำ

ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจโลกได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรวดเร็ว ประกอบกับประเทศไทยมีนโยบายให้มีการปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจไทยที่ขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ไปเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม หรือ “Value-Based Economy” โดยใช้โครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลรองรับ หรือที่เรียกว่า “ประเทศไทย 4.0” ด้วยแนวทางนี้ทำให้สามารถสร้างโอกาสให้ประเทศไทยก้าวขึ้นไปอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง และประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งประเทศไทยมีแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และแผนยุทธศาสตร์กระทรวงต่าง ๆ ล้วนยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” เพื่อเพิ่มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ ซึ่งการขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญา เทคโนโลยี และนวัตกรรม

การพัฒนาสินค้าด้วยการใช้ภูมิปัญญา การมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ พร้อมกับระบบการตลาดรูปแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุน มีผลให้สินค้าและบริการมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ประเทศไทยเป็นเมืองเกษตรกรรมและมีการผลิตสินค้าข้าวจำนวนมาก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563) ซึ่งข้าวมีบทบาทต่อสังคมไทยตั้งแต่อาหารไปจนถึงการส่งออก พื้นที่การเพาะปลูกข้าวเป็นครึ่งหนึ่งของพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศ จึงทำให้ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย เมื่อพิจารณาโครงสร้างประชากรเกษตรกรเพาะปลูกข้าวส่วน

ใหญ่มีอายุเฉลี่ย 56 ปี และมีผู้สูงอายุ (อายุ 65 ปี ขึ้นไป) ร้อยละ 12.48 ของประชากรภาคเกษตรทั้งหมด (วีรณช วิจิตร, นิโรจน์ สินณรงค์, เกศสุตา สิทธิสันติกุล และกฤตวิทย์ อัจฉริยะพสนิชกุล, 2562)

ผลกระทบของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุต่อผลิตภาพของภาคเกษตรนั้น สังคมผู้สูงอายุจะทำให้กิจกรรมการผลิต การออม การลงทุนลดลง และยึดถือวิธีการเพาะปลูกแบบดั้งเดิมโดยไม่นำเทคโนโลยีมาช่วยเป็นเครื่องทุ่นแรง และราคาผลผลิตของข้าวไม่สูง ด้วยทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตภาคการเกษตรมีการปรับเปลี่ยนการเกษตรด้วยการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต และใช้แรงงานลดลง จึงทำให้ปัจจุบันอาชีพเกษตรกรมีแนวโน้มได้รับความสนใจจากคนรุ่นใหม่มากขึ้น ทั้งจากผู้ที่จบการศึกษาในสาขาเกษตร รวมถึงลูกหลานของเกษตรกร และผู้ที่ประกอบอาชีพอื่นแล้วผันตัวเองมาเป็นเกษตรกร โดยพบว่ามี Smart Farmer ทั้งประเทศ รวม 981,649 ราย และกลุ่ม Young Smart Farmer 5,477 ราย ซึ่งเป็นทิศทางที่ดี เพราะจะช่วยให้แรงงานภาคเกษตรสามารถเรียนรู้และนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาและปรับปรุงเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2563)

การที่ประเทศไทยก้าวเป็น “ประเทศไทย 4.0” ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีพลวัตสูงมากหรือเปลี่ยนแปลงเร็วมาก คุณลักษณะของทรัพยากรมนุษย์ในระบบเศรษฐกิจ “ประเทศไทย 4.0” ซึ่งการผลิตไม่ได้พิจารณาเพียงแค่ปริมาณการผลิตเท่านั้นแต่ต้องเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นคำตอบและหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปและขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งในปัจจุบันปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปรับโครงสร้างเพื่อสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถในการรองรับการใช้เทคโนโลยี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น เพื่อยกระดับทรัพยากรมนุษย์ของผู้ประกอบการสินค้าเกษตรสู่ไทยแลนด์ 4.0 ให้สามารถดำเนินธุรกิจแข่งขันในตลาดยุคดิจิทัลได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานของการวิจัย

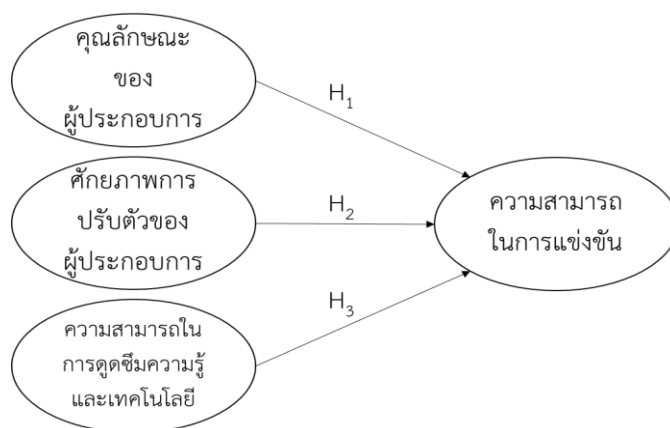
สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยความสามารถในการดูดซึมความรู้และเทคโนโลยีส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) เป็นผู้ริเริ่มโดยใช้กระบวนการในการผลิตสินค้าและบริการใหม่ (Schumpeter, 2005) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ (Hatten, 2006) มีทักษะในการบริหาร (Ladyga, 2015) คุณลักษณะของผู้ประกอบการแต่ละคนมีความรู้และความสามารถในการทำงานแตกต่างกัน ซึ่งคุณลักษณะที่สามารถมองเห็นได้ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้เฉพาะด้านการผลิต การบริหารธุรกิจ การแปรรูป และการตลาด และ 2) ทักษะ (Skill) เป็นสิ่งที่บุคคลฝึกฝนจนเกิดความเชี่ยวชาญ ซึ่งสามารถพัฒนาจากค้นคว้าหาความรู้ ลงมือปฏิบัติจนทำให้เกิดทักษะ และคุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ภายในสังเกตได้ยาก ได้แก่ ภาพลักษณ์ของตนเอง (Self-Concept) คุณลักษณะประจำตัว (Trait) และแรงจูงใจ (Motive) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนแล้วเป็นพลลังงานในการผลักดันให้ถึงเป้าหมายตามที่ต้องการ (McClelland, 1999; Spencer & Spencer, 1993) โดยคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันประกอบด้วย 1) ความสามารถในการเจรจาต่อรองประสานงาน และ 2) ความเป็นผู้ประกอบการ

ศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้า ความสามารถในการพัฒนาสินค้าใหม่ให้มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง (Michael, 2007) ธุรกิจต้องมีประสิทธิภาพในการผลิต และสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับสินค้า โดยการนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจพาณิชย์ และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นระบบ (วสนันท์ ศิริเลิศสกุล, 2556) อีกทั้งพัฒนาศักยภาพของพนักงานให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการผลิต เพื่อรองรับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2562) โดยศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย 1) ด้านกระบวนการผลิต และ 2) ด้านอุตสาหกรรมสนับสนุน

สมรรถนะการดูดซึมความรู้เป็นความสามารถของผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากภายในและภายนอก และทำความเข้าใจข้อมูลแล้วทำการสังเคราะห์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด (Cohen & Levinthal, 1990) ซึ่งสมรรถนะการดูดซึมความรู้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) สมรรถนะการดูดซึมความรู้เชิงศักยภาพ และ 2) สมรรถนะการดูดซึมความรู้เชิงประยุกต์ใช้ (Zahra & George, 2002) ส่วนความสามารถทางเทคโนโลยีเป็นความสามารถของขั้นตอนและกระบวนการทำงานที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพขององค์กรผ่านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเพิ่มเพิ่มมูลค่า แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) ความสามารถทางเทคโนโลยีด้านกลยุทธ์ 2) ความสามารถทางเทคโนโลยีด้านยุทธวิธี และ 3) ความสามารถทางเทคโนโลยีด้านการสนับสนุน (Rai, Arikon, Pye & Tiwana, 2015) โดยความสามารถในการดูดซึมความรู้และเทคโนโลยีส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย 1) การจัดการความรู้ และ 2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี

ความสามารถในการแข่งขัน เป็นการที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพผลิต และพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการให้สูงขึ้น เพิ่มคุณค่าและการใช้ประโยชน์ของสินค้าและบริการ โดยใช้ปัจจัยการผลิตที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด (Valle, Sanchez & Sanchez, 2011) รวมทั้งมีความสามารถในการยกระดับของการพัฒนาผลิตภาพทางการผลิตให้สูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง (Hakala, Siren & Wincent, 2016) ซึ่ง Porter (1985) กล่าวว่า ความสามารถในการแข่งขันเป็นสิ่งที่องค์กรสร้างตำแหน่งความได้เปรียบอยู่เหนือคู่แข่ง ความได้เปรียบเชิงแข่งขันที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างความแตกต่าง (Differentiation) การเป็นต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) และนวัตกรรมเทคโนโลยีและกระบวนการ (Innovative Technology and Process) ซึ่งทำให้เกิดการตอบสนองอย่างรวดเร็ว โดยความสามารถในการแข่งขันของงานวิจัย ประกอบด้วย 1) การสร้างความแตกต่าง 2) ต้นทุนการดำเนินการ และ 3) การตอบสนองความพึงพอใจของลูกค้า

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ข้าวในจังหวัดขอนแก่น ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง : เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ข้าวในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 385 คน ซึ่งใช้วิธีการหาจำนวนตัวอย่างของ W.G.cochran (Sincharu, T., 2014) มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งออกเป็น 25 กลุ่มอำเภอในจังหวัดขอนแก่น แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างของประชากร

อำเภอ	ครัวเรือนเกษตร		จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	อำเภอ	ครัวเรือนเกษตร		จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
	จำนวน	ร้อยละ			จำนวน	ร้อยละ	
เมือง	12,091	5.30	20	หนองสองห้อง	14,755	6.47	13
บ้านฝาง	4,322	1.89	7	ภูเวียง	9,684	4.25	17
พระยืน	10,407	4.56	18	มัญจาคีรี	9,979	4.37	25
ชุมแพ	12,829	5.62	22	ชนบท	7,576	3.32	16
สีชมพู	9,599	4.21	16	เขาสวนกวาง	4,848	2.13	17
น้ำพอง	16,259	7.13	27	ภูผาม่าน	771	0.34	13
อุบลรัตน์	5,603	2.46	9	ชำสูง	5,265	2.31	8
กระนวน	9,119	4.00	15	โคกโพธิ์ชัย	3,707	1.63	1
บ้านไผ่	10,273	4.50	17	หนองนาคำ	4,588	2.01	9
เปือยน้อย	4,095	1.80	7	บ้านแฮด	7,517	3.30	6
พล	37,812	16.58	64	โนนศิลา	6,908	3.03	8
เวียงใหญ่	7,616	3.34	20	เวียงเก่า	2,372	1.04	13
เวียงน้อย	10,109	4.43	7	รวม	228,104	100.00	385

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามการวิจัยเชิงปริมาณใช้สอบถามเกษตรกรกรสมาชิกแปลงใหญ่ข้าวในจังหวัดขอนแก่น 385 คน โดยทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach ได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.951 ซึ่งค่าที่ได้มากกว่า 0.7 ถือว่าผ่านเกณฑ์ (Nunnally, 1978) ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยี และส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสามารถในการแข่งขัน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นได้นำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมการคำนวณชุดค่าสถิติสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยค่า KMO (Kaiser-Mayer-Olkin) ที่มากกว่า 0.5 และค่า KMO มีค่าเข้าสู่ 1 และค่า Barlett's Test of Sphericity ที่มีค่า Significant ที่ต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ในการสกัดปัจจัยด้วยวิธี Principal Component Analysis เพื่อหาปัจจัยที่เกิดจากตัวแปรต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยกี่ปัจจัย (Factor) โดยพิจารณาค่า Eigenvalue เท่ากับ 1 ซึ่งเป็นค่าต่ำสุดที่ใช้ในการควบคุมจำนวนปัจจัย จากนั้นหมุนแกนปัจจัยด้วยวิธี Orthogonal Rotation Varimax เพื่อจัดตัวแปรแต่ละตัวว่าควรอยู่ในปัจจัยใด โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักของปัจจัย (Factor Loading) ซึ่งค่า Factor Loading ของตัวแปรหนึ่งมีค่ามาก (เข้าสู่ 1) ในปัจจัยหนึ่ง และมีค่าน้อย (เข้าสู่ศูนย์) ในปัจจัยอื่น ๆ จะจัดตัวแปรนั้นอยู่ในปัจจัยที่ทำให้ค่า Factor Loading มาก แต่ถ้าค่า Factor Loading มีค่ากลาง ๆ ไม่ชัดเจนว่าควรจัดตัวแปรอยู่ใน Factor ไດก็จะหมุนแกนปัจจัย เพื่อเปลี่ยนเมตริกซ์ ทำให้ค่า Factor Loading มีค่ามากสำหรับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง (Vanichbuncha, 2011) แต่ต้องมีค่าน้ำหนักของปัจจัย (Factor Loading) แต่ต้องมีค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (Hair et al., 2018)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรแปลงใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรแปลงใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่นพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 และเพศหญิงจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 โดยเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เกษตรกรมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 และมีการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมาเป็นรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-30,000 บาท จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,000-50,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในอาชีพเกษตรกรพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 20 ปี จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมามีประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7 และมีประสบการณ์ 16-20 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จังหวัดขอนแก่น

2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบความเหมาะสมของชุดตัวแปร โดยการวิเคราะห์ Kaiser-Meyer-Olkin; KMO พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.932 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรต่าง ๆ นั้นมีความสัมพันธ์กันดีมาก และค่า Bartlett's Test มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 5803.200 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ในแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ Factor Analysis ได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.932
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	5803.200
df	105
Sig.	.000

ผลการหาค่าความร่วมกัน (Communalities) วิธี Principal Component พบว่า ค่า Extraction Communality น้อยสุด เท่ากับ 0.555 คือ ตัวแปรชื่อ มีความสามารถในการเรียนรู้ในการประกอบการ และ ค่า Extraction Communality มากที่สุด เท่ากับ 0.757 คือ ตัวแปรชื่อ ตัดสินใจในภาวะที่บีบบังคับได้

ผลการหาค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained) จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกองค์ประกอบได้จำนวน 2 องค์ประกอบ มีค่าไอแกน (Eigenvalue) อยู่ระหว่าง 1.751 – 8.025 และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 65.175 องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความผันแปรทั้งหมดได้ 53.499 และองค์ประกอบที่ 2 สามารถอธิบายความผันแปรทั้งหมดได้ 11.676

ผลการหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal Rotation Varimax เพื่อสกัดหาองค์ประกอบ พบว่า มีค่าไอแกน (Eigenvalue) เกิน 1.00 ทุกตัวแปรถือว่าอยู่ในระดับความเชื่อมั่นได้สูง สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบ (Component) ได้จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยความสามารถในการเจรจาต่อรอง ประสานงาน คำนำน้าหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป สามารถจัดโครงสร้างของกลุ่มตัวแปร ได้ 7 ตัวแปร ดังนี้ 1) ได้รับความร่วมมือจากบุคคลภายในและภายนอกกิจการ (0.849) 2) ได้รับความไว้วางใจจากบุคคลภายในและภายนอกกิจการ (0.794) 3) มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทางการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง (0.776) 4) มีความสามารถและทักษะในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลภายในและนอกกิจการ (0.749) 5) มีความสามารถให้

ความสำคัญในหนทางที่นำไปสู่ความสำเร็จ (0.734) 6) มีความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ (0.680) และ 7) ได้รับความยอมรับจากบุคคลภายในและภายนอกกิจการ (0.673) องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยความเป็นผู้ประกอบการ ค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป สามารถจัดโครงสร้างของกลุ่มตัวแปร ได้ 7 ตัวแปร ดังนี้ 1) มีการปรับตัวในสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (0.848) 2) มีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับสินค้า การบริการ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ (0.842) 3) มีการพัฒนาสินค้าและบริการโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ (0.835) 4) มีการตัดสินใจในภาวะที่บีบบังคับได้ (0.735) 5) มีความกล้าเสี่ยงกับความไม่แน่นอน (0.726) 6) มีความสม่ำเสมอและใส่ใจในการเรียนรู้ (0.651) และ 7) มีความมุ่งมั่นในการทำต่าง ๆ ก้าวล้ำหน้าเหนือคู่แข่งในตลาด (0.639) โดยองค์ประกอบทั้ง 2 อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทุกตัวได้ร้อยละ 65.175

2.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบความเหมาะสมของชุดตัวแปร โดยการวิเคราะห์ Kaiser-Meyer-Olkin; KMO พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.958 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรต่าง ๆ นั้นมีความสัมพันธ์กันดีมาก และค่า Bartlett's Test มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 8454.121 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ในแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ Factor Analysis ได้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของ ปัจจัยด้านศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.958
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	8454.121
df	153
Sig.	.000

ผลการหาค่าความร่วมกัน (Communalities) วิธี Principal Component พบว่า ค่า Extraction Communality น้อยสุด เท่ากับ 0.594 คือ ตัวแปรชื่อ ความหลากหลายของวัตถุดิบ และค่า Extraction Communality มากที่สุด เท่ากับ 0.791 คือ ตัวแปรชื่อ การบริหารจัดการที่สามารถเข้าถึงระบบตลาด

ผลการหาค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained) จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกองค์ประกอบได้จำนวน 2 องค์ประกอบ มีค่าไอแกน (Eigenvalue) อยู่ระหว่าง 1.530 – 10.8256 และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 68.644 องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความผันแปรทั้งหมดได้ 60.147 และองค์ประกอบที่ 2 สามารถอธิบายความผันแปรทั้งหมดได้ 8.498

ผลการหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal Rotation Varimax เพื่อสกัดหาองค์ประกอบ พบว่า มีค่าไอแกน (Eigenvalue) เกิน 1.00 ทุกตัวแปรถือว่าอยู่ในระดับความเชื่อมั่นได้สูง สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบ (Component) ได้จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยด้านกระบวนการผลิต ค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป สามารถจัดโครงสร้างของกลุ่มตัวแปร ได้ 11 ตัวแปร ดังนี้ 1) การคิดค้นและพัฒนาสินค้าใหม่(0.850) 2) ความหลากหลายของสินค้า (0.834) 3) บริหารจัดการด้านการตลาด (0.830) 4) การบริหารจัดการที่สามารถเข้าถึงระบบตลาด (0.829) 5) ความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการผลิต (0.808) 6) สภาพแวดล้อมในการลงทุนเอื้ออำนวย (0.773) 7) การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต (0.766) 8) มีเครือข่ายสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ(0.745) 9) องค์ความรู้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า (0.706) 10) ความต่อเนื่องของห่วงโซ่อุปทาน (0.680) และ 11) การสร้างมูลค่าเพิ่มในกระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง (0.668) องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยอุตสาหกรรมสนับสนุน ค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป จัดโครงสร้างของกลุ่มตัวแปร ได้ 5 ตัวแปร ดังนี้ 1) โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำ เป็นต้น (0.792) 2) สินค้ามีคุณภาพ มาตรฐานการผลิต (0.769) 3) การรองรับต่อกำลังซื้อของผู้บริโภค (0.745) 4) แรงงานมีทักษะ ความชำนาญในการผลิต (0.736) และ 5) การรวมตัวเป็นเครือข่ายกับหน่วยงานอื่น (0.687) โดยองค์ประกอบทั้ง 2 อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทุกตัวได้ร้อยละ 68.644

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบความเหมาะสมของชุดตัวแปร โดยการวิเคราะห์ Kaiser-Meyer-Olkin; KMO พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.963 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลทั้งหมดและตัวแปรต่าง ๆ นั้นมีความสัมพันธ์กันดีมาก และค่า Bartlett's Test มีการแจกแจงโดยประมาณแบบ Chi-Square เท่ากับ 9665.660 ได้ค่า Significance เท่ากับ .000 แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ ในแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ Factor Analysis ได้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่า KMO และ Bartlett's Test ของปัจจัยด้านความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยีที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.	.963
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square	9665.660
df	136
Sig.	.000

ผลการหาค่าความร่วมกัน (Communalities) วิธี Principal Component พบว่า ค่า Extraction Communality น้อยสุด เท่ากับ 0.643 คือ ตัวแปรชื่อ การรู้ว่ามีพนักงานคนใดสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่มาใช้ให้เกิด

ประโยชน์สูงสุด และค่า Extraction Communality มากที่สุด เท่ากับ 0.814 คือ ตัวแปรชื่อ ทราบดีถึงการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ในระบบธุรกิจอย่างไร

ผลการหาค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained) จากการวิเคราะห์สามารถจำแนกองค์ประกอบได้จำนวน 2 องค์ประกอบ มีค่าไอแกน (Eigenvalue) อยู่ระหว่าง 1.136 – 11.506 และมีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 74.364 องค์ประกอบที่ 1 สามารถอธิบายความผันแปรทั้งหมดได้ 67.683 และองค์ประกอบที่ 2 สามารถอธิบายความผันแปรทั้งหมดได้ 6.681

ผลการหมุนแกนด้วยวิธี Orthogonal Rotation Varimax เพื่อสกัดหาองค์ประกอบ พบว่า มีค่าไอแกน (Eigenvalue) เกิน 1.00 ทุกตัวแปรถือว่าอยู่ในระดับความเชื่อมั่นได้สูง สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบ (Component) ได้จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยการจัดการความรู้ ค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป สามารถจัดโครงสร้างของกลุ่มตัวแปร ได้ 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) มีการจัดการเรียนรู้ดี ทำงานได้เป็นอย่างดี (0.843) 2) สามารถนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้งานได้อย่างรวดเร็ว (0.832) และ 3) มีความเชี่ยวชาญที่จะนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้ใหม่ (0.807) และ องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ค่าน้ำหนักของปัจจัยตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป สามารถจัดโครงสร้างของกลุ่มตัวแปร ได้ 14 ตัวแปร ดังนี้ 1) ทราบดีถึงการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปใช้ในระบบธุรกิจ (0.876) 2) ทราบดีถึงความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีนั้นสามารถนำมาใช้กับกิจการ (0.841) 3) มีความเชี่ยวชาญในการเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีไปใช้ในระบบธุรกิจ (0.838) 4) พิจารณาอย่างต่อเนื่องว่ามีวิธีการที่จะนำเทคโนโลยีมาใช้ให้ได้ประโยชน์มากกว่าเดิมได้ (0.831) 5) สามารถวิเคราะห์และตีความการเปลี่ยนแปลงความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็ว (0.795) 6) มีข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีจากภายนอกกิจการ (0.739) 7) ได้มองหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้กันอยู่ในกลุ่มธุรกิจ (0.713) 8) มีการรับเทคโนโลยีจากแหล่งภายนอกเสมอ (0.707) 9) รู้ว่าพนักงานคนใดสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (0.705) 10) เก็บข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจของเครือข่ายอย่างละเอียด (0.702) 11) การจัดการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภายนอกเพื่อรับเทคโนโลยีใหม่ (0.697) 12) มีการสังเกตแนวโน้มของเทคโนโลยีในอนาคตอย่างละเอียด (0.682) 13) ได้ถ่ายทอดความรู้ทางเทคโนโลยีให้กับเครือข่ายเพื่อให้เกิดโอกาสรับเทคโนโลยี (0.663) และ 14) มีการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้กับพนักงานในกิจการ (0.632) โดยองค์ประกอบทั้ง 2 อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทุกตัวได้ร้อยละ 74.364

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่นใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients) แสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

ปัจจัย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	VIF
	B	Std. Error	Beta			
ค่าคงที่	0.883	0.092		9.569	0.00	
คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	0.704	0.034	0.801	6.068	0.00	2.598
ศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการ	0.540	0.032	0.597	5.864	0.00	3.942
ความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยี	0.182	0.053	0.224	6.114	0.00	3.169

*Sig < 0.05, F-test = 111.268, $R^2 = 0.771$ และ Adj $R^2 = 0.733$

จากตารางที่ 5 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น พบว่ามีตัวแปรคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการ และความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยี ที่ร่วมกันทำนายความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จังหวัดขอนแก่น ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ซึ่งตัวแปรทั้งสามสามารถอธิบายการผันแปรความสามารถในการแข่งขันได้ร้อยละ 77.1 ($R^2 = 0.771$) สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังสมการที่ 1 ดังนี้

$$\text{สมการที่ 1: } \text{CPRF} = 0.801\text{COE} + 0.597\text{APE} + 0.224\text{AKT}$$

โดยที่ CPRF = ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น

COE = คุณลักษณะของผู้ประกอบการ

APE = ศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการ

AKT = ความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการ ด้านความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยี ส่งผลทางบวกต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น ได้แก่

ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเกษตรกรต้องมีภาวะผู้นำ มีความน่าเชื่อถือ มีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคนอื่น เพื่อให้มีพันธมิตรระหว่างประเทศ สร้างโอกาสในทางการค้าการลงทุนให้กับผู้ประกอบการ มีทักษะการสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความสามารถในการเจรจาต่อรองประสานงาน ซึ่งสอดคล้องกับ Karami & Tang (2019) พบว่า ความเป็นผู้ประกอบการในการประกอบธุรกิจของธุรกิจเอสเอ็มอี (SMEs) ต้องมีความเข้าใจในการเข้าสู่ตลาด ได้แก่ ความสามารถในการสร้างเครือข่ายและการเรียนรู้จากประสบการณ์ นำไปสู่ประสิทธิภาพที่เหนือกว่าข้าม

พรมแดนและความเป็นสากลของธุรกิจเอสเอ็มอี (SMEs) และยังสอดคล้องกับ อภิชัย ดวงธิดา, ไพรัช บุญประกอบ วงศ์ และ สิทธิเดช วงศ์ปรัชญา (2563) พบว่า คุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถ ได้แก่ ความอดทน ความเพียร และความกล้าหาญ การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ล้วนเป็นปัจจัย คุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ ชาวจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเกษตรกรควรจะมีการปรับตัวให้ทันกับการแข่งขันที่สูงขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความตั้งใจแน่วแน่ในการดำเนินธุรกิจตามที่มุ่งหวังไว้ โดยไม่หวั่นกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัย กระบวนการผลิตและปัจจัยอุตสาหกรรมสนับสนุน ซึ่งสอดคล้องกับสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2562) พบว่า การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ความชำนาญในการผลิตของ แรงงาน การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้ได้มาตรฐาน สินค้ามีคุณภาพ เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันด้าน การผลิต ล้วนเป็นปัจจัยศักยภาพการปรับตัวของผู้ประกอบการที่ส่งผลความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลง ใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยีส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกร แปลงใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเกษตรกรควรต้องมีการจัดการเรียนรู้ดี ทำงานได้เป็นอย่างดี สามารถนำ ความรู้ที่มีอยู่มาใช้งานได้อย่างรวดเร็ว และมีความเชี่ยวชาญที่จะนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้ใหม่ และด้านการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและมีความเชี่ยวชาญในการเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับ Zahra & George (2002) พบว่า ในกระบวนการดูดซับความรู้ องค์กรจะต้องมีความสามารถในการแสวงหาและเข้าถึงความรู้ รวมไปถึงความสามารถในการซึมซับความรู้ เพื่อให้เกิดความสามารถในแปลงสภาพความรู้ จนก่อให้เกิดการนำความรู้ ใหม่ไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ล้วนเป็นปัจจัยความสามารถในการดูดซับความรู้และเทคโนโลยีที่ส่งผล ความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรแปลงใหญ่ชาวจังหวัดขอนแก่น

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ให้กับเกษตรกรแปลงใหญ่ชาว รับมือผลกระทบการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดคุณค่าต่อเกษตรกรเพิ่มความสามารถในการ แข่งขัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวต่อไป
2. ผู้ประกอบการเกษตรกรชาวแปลงใหญ่ สามารถนำผลการวิจัย มาเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อประกอบการ พิจารณาปรับตัวของผู้ประกอบการ พัฒนาศักยภาพ เรียนรู้จนสามารถมองมิติได้ครบทุกมิติของการบริหารธุรกิจ ไม่ ว่าจะเป็นการผลิต การแปรรูป การตลาด การเงิน การรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิด ประโยชน์ มาเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อสามารถได้เปรียบคู่แข่ง

เอกสารอ้างอิง

- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2562). *การศึกษาศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจ (SMEs) เพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า กรณีศึกษา: จังหวัดสงขลา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2563, จาก <https://sme.go.th/upload/>
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). *เจาะทิศทางแรงงานเกษตร พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ก้าวสู่เกษตรกรรม 4.0*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2563, จาก www.oae.go.th/view/1/รายละเอียดภาวะเศรษฐกิจการเกษตร/
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2563). *ภาวะเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2563*. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2563, จาก www.oae.go.th/view/1/รายละเอียดภาวะเศรษฐกิจการเกษตร/
- วสนันท์ ศิริเลิศสกุล. (2556). *ศักยภาพการจัดการที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรชาวนาในเขตอำเภอ บางเลน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- วีรณัฐ วิจิตร, นิโรจน์ สันณรงค์, เกศสุตา สิทธิสันติกุล และกฤตวิทย์ อัจฉริยะพสนิชกุล. (2562). การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอายุประชากรภาคเกษตรและประสิทธิภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย. *วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ*, 10(19), 1-17.
- อภิชัย ดวงอิสาร, ไพรัช บุญประกอบวงศ์ และ สิทธิเดช วงศ์ปรัชญา. (2563). หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาขีดความสามารถของชุมชน : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 10(3), 106-120.
- Cohen, W. M., and Levinthal, D. A. (1990). Absorptive capacity: A new perspective on learning and innovation. *Administrative Science Quarterly*, 35(1), 128-152.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2018). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Boston: Cengage.
- Hakala, H., Siren, C. & Wincent, J. (2016). Entrepreneurial orientation and international new entry: The moderating role of autonomy and structures in subsidiaries. *Journal of Small Business Management*, 54, 90-112.
- Hatten, T. S. (2006). *Small Business Management: Entrepreneurship and Beyond* (3rd ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Karami, M., & Tang, J. T. (2019). Entrepreneurial orientation and SME international performance: The mediating role of networking capability and experiential learning. *International Small Business Journal-Researching Entrepreneurship*, 37(2), 105-124.
- Ladyga, E. (2015). Entrepreneurship as a basis of self-management on the way to career. *Polish Journal of Management Studies*, 12(1), 87-95.

- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: The Free Press.
- McClelland, D. C. (1999). Identifying competencies with behavioral-event interviews. *Psychological Science*, 9(5), 331-339.
- Michael, E. P. (2007). Technology and Competitive Advantage. *The Journal of Business Strategy*, 5(3), 60-78.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. (2nd ed). New York: McGraw-Hill.
- Rai, A, Arkan, I, Pye, J. & Tiwana, A. (2015). Fit and misfit of plural sourcing strategies and IT-enabled process integration capabilities: consequences of firm performance in the U.S. electric utility industry. *MIS Quarterly*, 39(4), 856-885.
- Schumpeter, J. A. (2005). Development. *Journal of Economic Literature*, 43(1), 108-120.
- Sireci, S., & Faulkner-Bond, M. (2014). Validity Evidence based on Test Content. *Psicothema*, 26(1), 100-107.
- Spencer, L. M. and Spencer, S. M. (1993). *Competence at Work: Model for Superior Performance*. New York: Wiley.
- Valle, R. S., Sanchez, R. S. & Sanchez, A. A. (2011). Human resource management and business strategy links: an empirical study. *The International Journal of Human Resource Management*, 10(4), 655-671.
- Vanichbuncha, K. (2011). *Advanced Statistics Analysis with SPSS*. Bangkok: Thammasan Co.,Ltd.
- Zahra, S & George, G. (2002). Absorptive capacity: a review, reconceptualization, and extension, *Academy of Management Review*, 27(2), 185-203.